

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1255/2015
09.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у радном спору тужиоца Н.Г. из С., кога заступа пуномоћник М.Г., адвокат из С., против туженог Д.а. д.о.о. Б., кога заступа пуномоћник М.Б., запослена код туженог, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 1146/14 од 01. септембра 2014. године, у седници већа одржаној 09.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 1146/14 од 01. септембра 2014. године и пресуда Основног суда у Сомбору 2 П1-295/13 од 19.02.2014. године и утврђује да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.01.2013. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 109.500,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда - Основног суда у Сомбору 2 П1-295/13 од 19.02.2014. године којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио утврђење да је код туженог засновао радни однос на неодређено време почев од 01.01.2013. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужилац је са туженим закључио више уговора на одређено време почев од 28.11.2011. године, па закључно са 21.01.2013. године. По првом уговору радио је на пословима референта за поправку и одржавање возила, а касније на пословима контролора. Последњи уговор закључен је по протеклу 21 дана од претходног, за које време је тужилац био радно ангажован без било каквог уговора.

Код таквог чињеничног стања, нижестепени судови сматрају да се нису стекли услови за преображај радног односа по уговорима закљученим на одређено време у радни однос на неодређено време по члану 37. став 4. Закона о раду јер је тужилац радио на сличним пословима по сукцесивним уговорима, који нису оспорени, нити је тужилац после престанка, а закључења новог, захтевао њихов поништај.

Изложено становиште није правилно.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац после истека радног односа у трајању од једне године без закљученог уговора о раду радио на пословима контролора техничког прегледа III 21 дан. С обзиром да је тужилац радио у режиму рада на одређено време дуже од једне године испуњени су услови за преображај радног односа, јер је по истеку последњег уговора у 2012. години тужилац без правног основа (уговора о раду) фактички обављао послове дуже од пет дана (21 дан).

Закон о радним односима који је важио у време настанка спорног односа ограничено је трајање радног односа код истог послодавца на истоврсним пословима за период од 12 месеци. У оквиру тог рока, између уговорних страна може бити закључено више сукцесивних уговора. Али чим протекне пет дана по једном уговору или завршетку једне године (а запослени ради на истоврсним пословима) активира се правило о преображају, па су без обзира на закључење новог уговора стекли услови за заснивање радног односа на неодређено време (прерастање). У конкретном случају, тужилац је радио сличне послове (послови контролора техничког прегледа и референта за поправку и одржавање возила су слични послови и захтевају исти степен знања и способности). Са друге стране после 01.01.2013. године па све до 21.01.2013. године када је закључио поново уговор о раду на одређено време, тужилац је радио "на црно" без уговора, па су се осим изложеног створили услови за заснивање радног односа по правилу о фикцији заснивања садржаног у члану 32. став 2. Закона о раду.

На наставак и пуноважност уговора о раду супсидијерно се примењују општа правила грађанског права (облигационог права) о условима закључења уговора, ако посебним законом (Законом о раду) нису прописана посебна правила. У радном као и грађанском праву важи начело једнакости уговорних страна. Али без обзира на начелну једнакост, постоји фактичка једнакост, јер је послодавац економски јача уговорна страна и одређује услове рада и закључења уговора. Због тога, нормативна власт послодавца мора бити у складу са законом и начелима облигационог права која не могу бити злоупотребљавана. Брана од злоупотребе је фикција о заснивању радног односа садржана у члану 32. Закона о раду по којој сваки дан рада код послодавца мора бити "покривен", али та покривеност не може бити накнадно регулисана уговором о раду како је то тужени послодавац учинио, без обзира на чињеницу што

запослени као слабија уговорна страна није захтевао у каснијем току поништење тако закљученог уговора или што није захтевао заштиту свог права тражећи закључење одговарајућег уговора.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци у ставу првом.

Тужилац је успео у спору па су му на основу чл. 152. и 153. ЗПП и важећој Адвокатској тарифи признати трошкови и то: на име састава тужбе 6.000,00 динара, на име заступања на пет рочишта 37.500,00 динара и на име састава жалбе и ревизије 66.000,00 динара (укупно 109.500,00 динара).

На основу члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**